

מילון פצעים קשי ריפוי

האם קרה לך שדיברת עם גורם מטפל רפואי והיה לך קשה להסביר לו מה בדיוק יש לך? או לחילופין- התקשית להבין מה בדיוק הרופאה או האח מסבירים לך.

תמיד כדאי לבקש לתרגם עבורך את המינוחים לשפה יומיומית, זה יעזור לך לקבל הבנה טובה יותר וגם לסייע לביטחון שלך למלא אחר ההוראות. כדאי להכיר את ההבדלים בין סוגי הפצעים כדי להבין טוב יותר את הטיפול הנדרש בפצע שלכם.

הנה המינוחים שכדאי לדעת המתארים סוגי הפצעים העיקריים:¹⁻²

קיימים סוגי פצע שונים. בעוד שפצעים מסוימים הם פשוטים ישנם פצעים מורכבים יותר שדורשים צוות מיומן שיסייע בטיפול. במרבית המקרים, המונחים פצע/ כיב הם מונחים מקבילים ולא סוגים שונים של מופע קליני

פצע אקוטי/חריף

זהו סוג של פצע שקורה כתוצאה מטרומה יזומה או מקרית, חבלה כהה, חתך ניתוחי או דקירה. ברוב המקרים פצע אקוטי יחלים בפרק זמן מצופה עם טיפול מינימלי.

כיב (Ulcer)

נגע שקוע בעור שבו יש חוסר של האפידרמיס ולפחות חלק עליון של הדרמיס. נהוג להשתמש במונח כיב כאשר מדובר במצבים כרוניים.

פצע כרוני

כאשר התקדמות רפוי הפצע נעצרת והפצע נותר פתוח הוא הופך לפצע כרוני אך גם פצעים חדשים יכולים להתקרא פצע קשה ריפוי כשאנחנו יודעים מה היא האתיולוגיה של הפצע. הריפוי מואט או מופסק בגלל סיבות שונות מקומיות או מערכתיות שמעכבות את התהליך כמו דלקת, זיהום, פגיעה כלל גופית או רב מערכתית שגורמת להיווצרות הפצע. בד"כ מדובר על תקופה של 4-6 שבועות לפני החלטה על אבחנה של פצע כרוני, אלא אם כן יודעים שזה פצע שנובע מאתיולוגיה קשה/ מסוכנת.

במסגרת האבחון המטרה העיקרית היא לזהות ממה הפצע נוצר ומדוע הפצע אינו מתרפא ולטפל בסיבות הללו.

סוגי פצעים כרוניים:

פצע בכף רגל סוכרתית

הגורמים העיקריים לפצע סוכרתי (כיב סוכרתי או פצע בכף רגל סוכרתית) הם הסיבוכים הנפוצים של מחלת הסוכרת- נירופתיה היקפית, שינויי צורה בכף הרגל ו/ או איסכמיה ממחלה עורקית היקפית. במקרה הראשון מדובר בפגיעה בעצבי התחושה בעיקר בגפיים, במקרה השני מדובר על קריסה או התפוררות של עצמות כף הרגל ובמקרה השלישי קיים נזק מתמשך לכלי הדם ברגל כתוצאה מנזקי הסוכרת.

גורמים אחרים לכיב הם טראומה, עיוות, היווצרות יבלת ובצקת. הכיבים הסוכרתיים נוטים להופיע על כף הרגל לרוב על-פני נקודות לחץ. הפצע הסוכרתי הופך לרוב לפצע כרוני בשל הקושי שיש לחולי הסוכרת בריפוי פצעים וכן בגלל הצורך באיזון ערכי הסוכר במקביל לטיפול בפצע.

*האמור לעיל הינו מידע כללי בלבד המיועד כשירות לציבור והוא איננו מהווה תחליף ליעוץ איש צוות רפואי או לשם אבחון עצמי.

פצע לחץ

הגורם העיקרי לכיב לחץ הוא - לחץ. לחץ ממושך בין הרקמה לבין משטח קשיח (מזרן, מיטה או מושב שמוביל לפגיעה ברקמה הרכה (שכבת העור) או לחץ של חפץ קשיח על פני רקמה רכה, דבר המוביל לחוסר חמצון מקומי ולנמק.

גורמי סיכון להופעת הפצעים הם: זילוח מופחת לרקמות, ניידות מוגבלות, תזונה לקויה, אי-שליטה בסוגרים מחלות כרוניות ותחושה מופחתת באזורים נושאי-משקל.

פצעי לחץ נוטים להופיע באזורים שבין הרקמה הרכה (שכבת העור) והבלט של העצמות, בעיקר באזור הגב, עכוז, והרגליים (בירכיים, עקבים) ומרפקים אך יכולים להופיע בכל חלק בגוף הנתון ללחץ. פצעי לחץ קשים לריפוי ויכולים להוות מקור עיקרי לזיהום והדרך הטובה ביותר לטפל בהם היא למנוע אותם.

קיימים גם פצעי לחץ במקומות לא טיפוסיים הנוצרים מאביזרים רפואיים, כגון פצעים הנוצרים במקום החדרת גוף זר. פצעים אלה יכולים להיות פצעי לחץ בנחיר מצינור אפי-קיבתי (זונדה) או פצעי לחץ בפתח השופכה ובירך מצנתר, קטטר, בשלפוחית השתן.

פצע ורידי

כיב ורידי הוא פצע שמתפתח על רקע אי ספיקה כרונית במסתמי הוורידים העמוקים של הרגליים. אי ספיקה ורידית מתפתחת בגלל נטיה משפחתית, השמנה, ניידות מוגבלת וקושי בתנועה, גיל, עישון וגם ריבוי הריונות ואינה מקושרת לסכרת.

כיבים ורידיים ממוקמים בדרך כלל באזור הקרסול, לרוב לרוב בצד הפנימי, מדיאלי.

פצע עורקי

פצע עורקי נובע מירידה באספקת הדם והחמצן לרקמות כתוצאה מחסימה חלקית או מלאה של עורקי הפריפריה. הפגיעה ברקמות עלולה להוביל להרס מהיר ועמוק של הרקמה ולכיב. רגליים עם מחלה עורקית מאופיינת בחיורון וחוסר בולט של שיער.

כיב עורקי יופיע לרוב בבהונות הרגליים, העקבים ובבליטות גרמיות של כף הרגל אך יכולים להופיע גם לאורך השוק והן בפריפריות נוספות כגון אצבעות הידיים והאף.

הסכנה שבחוסר טיפול עלולה להוביל להדרדרות מהירה, אי-סכמיה ואף קטיעה.